

Justyna Kanatek
Wydział Filozofii

Disruptive technologies - Blockchain

Na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat obserwujemy dynamiczny rozwój rynku kryptowalut i technologii Blockchain. O ile kryptowaluta, rozumiane jako pewna forma cyfrowego pieniądza, weszły już do słownika powszechnego i odniesienia do nich pojawiają się coraz liczniej w tekstach kultury popularnej, o tyle „Blockchain” dalej dla wielu osób pozostaje hasłem niezwykle tajemniczym. Aby rozwiać niejasności, posłużymy się zwięzłą charakterystyką tej technologii. Blockchain jest rodzajem zdecentralizowanej i współdzielonej bazy danych, w której funkcja tradycyjnego serwera centralnego jest rozproszona między wielu niezależnych użytkowników. W prosty sposób można to opisać jako cyfrową księgę rachunkową, umożliwiającą rejestrowanie i przechowywanie informacji dotyczących transakcji internetowych. Dzięki temu tworzy się system zaufania publicznego oparty na strukturze łańcuchów blokowych.

Blockchain promuje się jako remedium na poszerzenie i ochronę wolności jednostki (ma stanowić kontrę wobec centralnej bankowości opartej na rezerwach częściowych, nie ma centralnego pośrednika między podmiotami – zamiast tego korzystają oni z sieci peer-to peer, nie trzeba ufać dyskrejonanym decyzjom podejmowanym przez polityków i urzędników, przelewy nie mogą zostać zatrzymane przez pracowników banków i funkcjonariuszy publicznych) oraz jako szansa na wzmocnienie i wzniesienie na wyższy poziom demokracji (system głosowania oparty na Blockchainie może zagwarantować dokładne i odporne na manipulacje rejestrowanie każdego głosu a także zapewnić najszerszy dostęp do procedury głosowania, DAO (Zdecentralizowane Organizacje Autonomiczne oparte na Blockchainie) mają potencjał, by usprawnić demokrację bezpośrednią i zwiększyć zaangażowanie poszczególnych członków w życie społeczno-polityczne – oferują społeczności różne możliwości samostanowienia poprzez większe uczestnictwo w procesach decyzyjnych oraz sprawiedliwe i transparentne alokowanie zasobów społeczności).

Możliwości, które daje Blockchain, intensywnie oddziałują na wyobraźnię, w szczególności osób młodych (nie tylko wiekiem), tych, którzy chcą zmieniać świat. Należy pamiętać, że każda technologia jest narzędziem, która nie ma inherentnej wartości pozytywnej lub negatywnej, tylko zależy od sposobu jej wykorzystania. W przypadku omawianej technologii Blockchain wiele jej własności może zostać wykorzystana w sposób, który całkowicie wypacza intencje jej twórców i osób, które z poświęceniem ją rozwijają. W przypadku niewłaściwego użytkowania, Blockchain może stać się narzędziem opresji i kontroli o niespotykanym dotąd zakresie. Państwa o systemach totalitarnych nie są rzadkością na mapie świata. Zwolennicy totalitaryzmu mogą przejąć technologię, dostosować do swoich potrzeb i wykorzystać na swoją korzyść. Istnieją także pewne subtelności w obrębie samej technologii, z których trzeba sobie zdawać sprawę. W DAO, które pierwotnie miały wspierać demokratyczne wartości, siła głosu może być powiązana z ilością wydanych pieniędzy, co całkowicie przeczy demokracji. Jest to o tyle niebezpieczne, gdyż wiele osób, zachęconych idealistycznymi wizjami, łatwo może zostać zwiedziona i nie dociekać, co kryje się za fasadą skomplikowanego technologicznie i koncepcyjnie rozwiązania.

Postęp jest nieuchronny, nie należy się go specjalnie lękać, bo panika jest kontrproduktywna. Zalecane za to są dystans, poszerzanie wiedzy, umiejętności i rozumienia rzeczywistości oraz refleksja nad rozwijanymi technologiami, by móc w porę wyłapać niebezpieczne detale, zanim to zrobią ci, którym nie zależy na Człowieku.